

Literatura catalana moderna**2015/2016**

Codi: 100672

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500247 Llengua i literatura catalanes	OB	2	2
2501792 Estudis de Català i de Clàssiques	OT	3	0
2501792 Estudis de Català i de Clàssiques	OT	4	0
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	3	0
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	4	0
2501818 Estudis de Francès i Català	OT	3	0
2501818 Estudis de Francès i Català	OT	4	0
2501902 Estudis d'Anglès i Català	OT	3	0
2501902 Estudis d'Anglès i Català	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Francesc Xavier Vall Solaz

Correu electrònic: Francesc.Vall@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

Com a primera aproximació universitària a la literatura catalana dels segles XVI-XVIII, aquesta assignatura tindrà un caràcter introductori, per bé que prou complex i crític.

Tractant-se de l'única obligatòria del Grau de Llengua i Literatura Catalanes relativa a aquest període, caldrà assolir-hi coneixements fonamentals, que es poden aprofundir en les optatives Poesia Catalana Moderna (100671) i Teatre Català Modern i Contemporani (100670).

En els graus combinats Estudis de Català i d'Espanyol, Estudis de Català i de Clàssiques, Estudis d'Anglès i de Català i Estudis de Francès i de Català, és opcional, però, si no es cursa, s'omet la literatura catalana de tres segles claus en l'evolució cultural.

Objectius primordials:

1. Qüestionar el concepte de «Decadència» i determinar la incidència dels esdeveniments històrics en la literatura.
2. Examinar l'aplicació de la periodització cultural (la terminologia, la caracterització dels corrents, els condicionaments, els models, les particularitats...).
3. Constatar la vitalitat de la literatura popular.
4. Remarcar les tendències principals de la poesia, del teatre i de la prosa.
5. Conèixer els autors i les obres més representatius.

6. Perfeccionar el comentari de text.

Competències

Llengua i literatura catalanes

- Analitzar críticament la literatura catalana en relació amb les circumstàncies històriques en les quals s'inscriu.
- Aplicar conceptes, recursos i mètodes d'anàlisi literària a la literatura catalana tenint en compte el marc de la periodització de la història literària occidental.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Elaborar estudis de caràcter històric sobre la tradició literària catalana i anàlisis interpretatives sobre les tendències, els gèneres i els autors de la literatura catalana.
- Interpretar els textos literaris en profunditat des de bases filològiques (estilístiques, lingüístiques, etc.) i comparatives.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Estudis de Català i de Clàssiques

- Analitzar críticament la literatura catalana en relació amb les circumstàncies històriques en les quals s'inscriu.
- Aplicar conceptes, recursos i mètodes d'anàlisi literària a la literatura catalana tenint en compte el marc de la periodització de la història literària occidental.
- Interpretar els textos literaris en profunditat des de bases filològiques (estilístiques, lingüístiques, etc.) i comparatives.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Estudis de Francès i Català

- Analitzar críticament la literatura catalana en relació amb les circumstàncies històriques en les quals s'inscriu.

- Aplicar conceptes, recursos i mètodes d'anàlisi literària a la literatura catalana tenint en compte el marc de la periodització de la història literària occidental.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Elaborar estudis de caràcter històric sobre la tradició literària catalana i anàlisis interpretatives sobre les tendències, els gèneres i els autors de la literatura catalana.
- Interpretar els textos literaris en profunditat des de bases filològiques (estilístiques, lingüístiques, etc.) i comparatives.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Estudis d'Anglès i Català

- Analitzar críticament la literatura catalana en relació amb les circumstàncies històriques en les quals s'inscriu.
- Aplicar conceptes, recursos i mètodes d'anàlisi literària a la literatura catalana tenint en compte el marc de la periodització de la història literària occidental.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Elaborar estudis de caràcter històric sobre la tradició literària catalana i anàlisis interpretatives sobre les tendències, els gèneres i els autors de la literatura catalana.
- Interpretar els textos literaris en profunditat des de bases filològiques (estilístiques, lingüístiques, etc.) i comparatives.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir tècniques ràpides de comprensió basades en la semàntica (arrels, formacions derivades i compostes).
2. Analitzar textos literaris des de bases filològiques i comparatistes, aplicar-les a l'estudi dels textos de l'època moderna i redactar anàlisis de la llengua literària de textos catalans moderns.

3. Aplicar adequadament els coneixements adquirits per obtenir dades i utilitzar fonts documentals aplicables a l'estudi de la llengua i la literatura catalanes.
4. Aplicar les eines informàtiques i saber consultar les fonts documentals específiques
5. Aplicar les eines informàtiques i saber consultar les fonts documentals específiques.
6. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural
7. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural.
8. Descriure el context històric de la literatura catalana moderna i relacionar obres literàries amb el seu context històric i cultural.
9. Dur a terme treballs escrits i presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat.
10. Elaborar textos crítics sobre les obres i les tendències de la literatura catalana moderna, amb el pertinent domini conceptual i metodològic, i redactar assaigs originals, amb domini de la bibliografia pertinent, sobre autors i obres del període modern.
11. Exposar els coneixements sobre la història, l'art o altres moviments culturals.
12. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística
13. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
14. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
15. Mantenir una actitud de respecte cap a les opinions, valors, comportaments i pràctiques dels altres.
16. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics
17. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics
18. Realitzar treballs escrits i presentacions orals efectives i adaptades al registre adequat
19. Redactar assaigs històrics i interpretatius sobre la tradició literària catalana moderna, i exposar i argumentar visions de conjunt sobre fenòmens de la literatura catalana moderna.
20. Utilitzar la informació d'acord amb l'ètica científica.

Continguts

I. REVISIÓ DEL CONCEPTE DE «DECADÈNCIA»

- A. La situació de la cultura catalana
- B. Els prejudicis de la tradició historiogràfica envers aquest període
- C. Inconvenients del terme i alternatives

II. EL RENAIXEMENT, LA CONTRAREFORMA I EL MANIERISME

- A. La poesia
  1. Valeri Fuster
  2. Andreu Martí Pineda
  3. Gaspar Guerau de Montmajor
  4. Joan Timoneda
  5. Pere Serafí
  6. Joan Pujol
- B. El teatre
  1. Bartolomé de Torres Naharro
  2. Joan Ferrandis d'Herèdia
  3. Joan Timoneda
- C. La prosa
  1. Els epistolaris. Els Borja
  2. L'Espill de la vida religiosa
  3. Joan Timoneda
  4. Cristòfor Despuig

III. EL BARROC

- A. La poesia
  1. Francesc Vicent Garcia
  2. Francesc Fontanella
  3. Josep Romeguera
- B. El teatre
  1. Francesc Vicent Garcia
  2. La comèdia burlesca. *La gala està en son punt* i les obres atribuïdes a Francesc Mulet

3. Francesc Fontanella
C. La prosa. Les relacions del viatge de Pere Porter

IV. EL ROCOCÓ, LA IL·LUSTRACIÓ I EL NEOCLASSICISME

- A. La poesia
1. Francesc Tegell
2. Ignasi Ferrera
3. Guillem Roca i Seguí
B. El teatre
1. Menorca. Joan Ramis i Ramis
2. La Catalunya Nord
3. Guillem Roca i Seguí
C. La prosa
1. Rafael d'Amat, baró de Maldà
2. Lluís Galiana

V. LA LITERATURA POPULAR

Metodologia

Explicacions sobre el context històric, les tendències culturals i els aspectes més rellevants dels gèneres, dels autors i de les obres, discussió de qüestions problemàtiques i de les lectures i elaboració d'un treball monogràfic. El Campus Virtual servirà de suport.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques i seminaris de discussió de textos	52,5	2,1	2, 3, 7, 8, 11, 12, 14, 15, 17, 20
Tipus: Supervisades			
Comentari, oral o escrit, de lectures a l'aula i debats del Campus Virtual	15	0,6	2, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 17, 20
Tipus: Autònomes			
Documentació, lectura, redacció i estudi	75	3	2, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 17, 19, 20

Avaluació

S'han d'aprovar ambdós blocs (altrament, la nota final serà com a màxim 4). Es considerarà no avaluable l'estudiant que, sense haver superat l'assignatura, no n'hagi suspès cap. Atesa la resolució de la Comissió de Docència del Grau de Llengua i Literatura Catalanes, només es tindrà dret a la reavaluació si la nota de l'avaluació està compresa entre 4 i 4,9, inclusivament, i la puntuació màxima serà 5.

L'examen final, si no s'indica el contrari a classe i en la secció de notícies del Campus Virtual, serà el 31 de maig, de 8.30 a 10, i la prova de reavaluació en la data programada pel Deganat.

El treball monogràfic, que s'ha de lliurar en pdf mitjançant l'eina corresponent del Campus Virtual fins al 4 de maig, inclusivament, tindrà entre 12.000 i 36.000 caràcters (amb les notes i la bibliografia i comptant els espais) i versarà sobre un dels temes següents (si es repeteix l'exercici, se n'haurà d'escollir un de no tractat):
1. Les concepcions amoroses de *Flor de enamorados* (*Flor d'enamorats*, València: 3 i 4, 1994).

2. Les dones en els epistolaris d'Hipòlita Roís de Liori i d'Estefania deRequesens (València: UV, 2003).
3. L'artifici del diàleg en *Los col·loquis de la insigne ciutat de Tortosa*, de Cristòfor Despuig (Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2011).
4. La sàtira en el poema «Desengany del món», de F. V. Garcia (*Antologia poètica*, Santes Creus: Fundació Roger de Belfort, 1985, p. 37-58).
5. El teatre dins *Amor, firmesa i porfía*, de Francesc Fontanella (*Tragicomèdia pastoral d'amor, firmesa i porfía; Lo desengany: poema dramàtic*, Barcelona: Institut del Teatre, 1988, p. 51-182).
6. El personatge de Vinblanc en *Rosaura*, de Joan Ramis i Ramis (*Teatre barroc i neoclàssic*, Barcelona: Edicions 62, 1982, p. 193-247).
7. La mentalitat del baró de Maldà manifestada en *El Col·legi de la Bona Vida* (Barcelona: Barcanova, 1993).
8. La picaresca en l'*Entremès de los fingits cegos* (*Entremesos mallorquins*, Barcelona: Barcino, 1995,p. 395-419).

Es valoraran l'esforç, l'ús apropiat de les fonts (la còpia, encara que no sigui total ni literal, comportarà el suspens de l'assignatura amb un 0), la lectura crítica, el criteri, l'aportació personal, l'adequació, els continguts, l'estructura, l'estil, la correcció... Es podran revisar totes les qualificacions, amb el procediment que s'indicarà en cada cas.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen escrit	60%. Nota de tall 5.	3,5	0,14	2, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20
Participació en les classes, intervencions en els debats del fòrum del Campus Virtual, comentari, oral o escrit, de les lectures a l'aula i treball monogràfic	40%. Nota de tall: 5.	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20

Bibliografia

Lectures

Dossier de textos teòrics o literaris.

SERAFÍ, Pere, *Poesies catalanes* (edició de Josep Romeu i Figueras), Barcelona: Barcino, 2001, p. 58, 67-68, 71, 86-87, 97-102, 125, 130-134, 409, 136-137, 149-150, 144-148, 151-154, 172-175, 184-185, 218-220, 279, 287, 312-313 i 340-343.

FONTANELLA, Francesc, *Lo Desengany* (edició de M. Mercè Miró), Barcelona: Bruño, 1995.

RAMIS I RAMIS, Joan, *Lucrecia* (edició de Jaume Gomila Saura), Barcelona: Proa, 2004.

Històries de la literatura i panorames

BARGALLÓ I VALLS, Josep, *Literatura catalana del segle XVI al XVIII*, Barcelona: Teide, 1987.

GABRIEL, Pere, *Història de la cultura catalana*, vol. II-III, Barcelona: Edicions 62, 1996-1997.

MIRALLES, Eulàlia, *Del Cinccents al Setcents: Tres-cents anys de literatura catalana*, Bellcaire d'Empordà: Vitel·la, 2010.

RIQUER, Martí de; COMAS, Antoni; MOLAS, Joaquim (dir.), *Història de la literatura catalana*, vol. III-IV, Barcelona: Ariel, 1964.

RIQUER I PERMANYER, Borja de (dir.), *Història, política, societat i cultura dels Països Catalans*, vol. IV-V, Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1995 i 1997.

ROSSICH, Albert (dir.), *Panorama crític de la literatura catalana: Edat moderna*, Barcelona: Vicens Vives, 2011.

-, «La literatura catalana entre el barroc i el romanticisme», *Caplletra*, núm. 9 (tardor 1990), p. 35-57.

-, «Renaixement, Manierisme i Barroc en la cultura catalana», *Actes del VIII Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes*, vol. II, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1989, p. 149-179.

ROSSICH, Albert; VALSALOBRE, Pep, *Literatura catalana moderna, siglos XVI-XVIII*, Madrid: Síntesis, 2011.
RUBIÓ I BALAGUER, Jordi, *Història de la literatura catalana*, vol. II-III, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1985-1986.
VALSALOBRE, Pep; ROSSICH, Albert, *Literatura i cultura catalanes (segles XVII-XVIII)*, Barcelona: UOC, 2007.

Diccionaris

BOU, Enric, *Nou diccionari 62 de la literatura catalana*, Barcelona: Edicions 62, 2000.
BROCH, Àlex, *Diccionari de la literatura catalana*, Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2008.

Repertoris bibliogràfics

DURAN, Eulàlia; SOLERVICENS, Josep, *Orientacions bibliogràfiques sobre literatura catalana moderna (1474-1833)*, Barcelona: UB, 1993.

<http://www.quern.cat>

<http://www.traces.uab.cat>

Veg. la bibliografia complementària del Campus Virtual.